

Minnesanteckningar PGF 16 september 2020

Plats: Zoom

Närvarande:

Civilsamhällesorganisationer

Amelie Furborg, Giva Sverige
Anna Rydborg, Ideell Kulturallians
Bojan Brstina, SIOS
Charly Wassberg Borbos, Civos
Christine Carl Ingels, Riksförbundet HjärtLung
David Samuelsson, Civos
Emelie Weski, LSU
Henrik Szabo, Stiftelsen Läxhjälp
Ida Ragnarsson, ForumCiv (tidigare Forum Syd)
Jennifer Råsten, IKFF

Marita Öberg Molin, Coompanion
Mattias Larsson, NÄTVERKET – Idéburen sektor Skåne
Mina Dennert, Föreningen jag är här
Natassia Fry, Kompis Sverige
Olle Kristenson, Sveriges Kristna råd
Tinahåkan Jönsson, Malmö mot diskriminering
Trudy Fredriksson, Sveriges Buddhistiska gemenskap
Åse Classon, Hela Sverige

Regeringskansliet

Anders Lindell, Kulturdepartementet
Carl-Johan Friman, Kulturdepartementet
Emelia Segerlind, Kulturdepartementet

Helle Ellehøj, Regeringskansliet
Marie Ericsson, Kulturdepartementet

Övriga inbjudna aktörer

Elisabet Johansson, MUCF
Gisela Ivarsson, MUCF
Malin Svanberg, SKR

Petter Holmgren, MUCF
Sofia Zere, MUCF
Vanessa Sevedag, MUCF

Inledning

Charly Wassberg Borbos, vice ordförande, öppnade mötet och gick igenom rutinerna. Därefter följde en sammanfattning av minnesanteckningarna från det senaste PGF-mötet samt kommentarer kring resultatet av utvärderingen från mötet.

Mötet beslutade att lägga minnesanteckningarna till handlingarna.

Anders Lindell, politisk sakkunnig hos kulturminister Amanda Lind, presenterade sig och beskrev sin roll.

Återkoppling från RK

Carl-Johan Friman, Kulturdepartementet, beskrev hur diskussionerna kring bland annat arbetsordningen för forumet tagits vidare internt i Regeringskansliet. Det har gjorts rapporter till den politiska ledningen som också bjudits in att delta i dialogmötena. Det sker också återkoppling till den interdepartementala arbetsgruppen om civilsamhällesfrågor som finns inom regeringskansliet.

Dagens tema

Temat för dagens dialog, att tydliggöra civilsamhällets betydelse, presenterades av Christine Cars Ingels. Arbetsgruppen har bestått av Henrik Szabo, Läxhjälp; Christine Cars Ingels, Riksförbundet HjärtLung; Emelie Weski, LSU; Gunnar Ardelius, Ideell Kulturallians; Natassia Fry, Kompis Sverige; Tinahåkan Jönsson, Malmö mot Diskriminering; Peter Söderlund, X-Cons; Trudy Fredriksson, Sveriges Buddhistiska gemenskap; Iva Parizkova Rygggeståhl, IKF;

Marie Ericsson, Kulturdepartementet; Åse Classon, Hela Sverige ska Leva; Emilia Segerlind, Kulturdepartementet.

Villkorsrapporten

Petter Holmgren, MUCF, presenterade den senaste villkorsrapporten "En mångfald av villkor och förutsättningar". Rapporten innehåller två delar, en del om utvecklingen av villkoren över tiden 2012–2018, och en del med fördjupningar. Med anledning av Coronapandemin har det också tillkommit nya delar till rapporten med koppling till just konsekvenserna av pandemin.

Över tid har andelen organisationer som uppger att de har ekonomiska förutsättningar att bedriva sin kärnverksamhet ökat. Det är vanligare att organisationer utan anställda upplever att de har goda ekonomiska förutsättningar. Rapporten tittar också på hur vanligt det är att ideella föreningar har kontakter med offentliga aktörer på olika nivåer. Andelen organisationer som uppgett att de haft kontakter med offentliga aktörer har ökat över tid. Vanligast är att ha kontakter med offentliga aktörer på kommunal nivå.

En fråga uppkom kring huruvida det enbart varit föreningar som ingått i definitionen av "civila samhället" i rapporten. Holmgren svarade att det delvis stämde. Med anledning av att det endast finns tillgänglig statistik för föreningar, samfälligheter och trossamfund var det endast dessa som ingick i rapporten. MUCF efterfrågade dock input från organisationerna kring möjliga lösningar för detta.

Nysta – ett nytt samhällskontrakt

Patrick Schröder, ordförande för Forum, medverkade för att presentera Nysta. Schröder förklarade att det under våren fanns ett behov av att lyfta blicken och diskutera konsekvenser av pandemin och hur framtida villkor kommer att se ut. Därmed uppstod tanken kring att initiera ett större och långsiktigt samarbete för att fundera kring hur en nystart för samhället skulle kunna se ut där Famna, Giva Sverige, Forum, Idea och Arbetsgivarföreningen KFO startade Nysta för att skapa en strategi för Sveriges framtid med 6 centrala utvecklingsområden. Schröder presenterade sedan Nystas uppbyggnad och framtida arbete, bland annat gällande demokrati och mångfald. Mer om Nysta går att läsa [här](#).

Uppsamling utifrån gruppdiskussionerna

Presentationerna följdes av tre pass av gruppdiskussioner utifrån frågeställningarna, som sedan följdes upp i helgrupp:

"Vad är utmärkande för det civila samhället i sina bidrag till, och insatser för, samhällsutvecklingen, i jämförelse med exempelvis offentliga aktörer eller andra opinionsbildare?"

- Civilsamhället kan bidra till snabba insatser och företräder den första samhällsnivån.
- Civilsamhället kan bidra till att vi nyttjar samhällets resurser på ett bättre och mer effektivt sätt.
- Civilsamhället kan bidra med kompletterande synsätt genom att ge nya perspektiv på utmaningar, då det finns andra ingångar i olika samhällsutmaningar. Viktigt att få in detta perspektiv i beslutsprocesser.

Bilaga 2

- Viktigt att betona ansvar och uppgifter när offentliga och civilsamhället samverkar.
- Utmärkande för civilsamhället är engagemang och medlemskap där medlemskapet skapar legitimitet för röstbärrollen eftersom den grundas i en demokratisk struktur.
- Att civilsamhället kompletterar staten och att verksamhet läggs på civilsamhället är två skilda situationer där det förstnämnda är mer eftersträvsvärt.
- Viktigt att förstå de olika logikerna när olika sektorer möts eftersom civilsamhället t ex driver en tydlig agenda. PGF är ett bra forum för den förståelsen.
- Det behövs ett fördjupande samtal kring vad det innebär att vara representant.
- Civilsamhället har ett utbildande och folkbildande uppdrag.
- Utmärkande för civilsamhället är rollen som experter men där man dock ofta måste påvisa sin expertroll.
- Finns ofta väl upparbetade dialoger i det offentliga med andra sektorer, där det rimligtvis borde finnas liknande strukturer för dialog med civilsamhället.
- Civilsamhällets viktiga funktion att driva frågor i samverkan med det offentliga resurser är en stor styrka. Viktigt att se varandras roller och funktioner.
- Civilsamhället är en viktig aktör på landsbygden och fungerar som ett kitt för människor.
- Civilsamhället kan samla sig över organisationsgränser för gemensamma frågor och ge en samlad röst.
- Civilsamhället har goda förutsättningar att både ha kontakt med gräsrotter och beslutsfattare vilket ger en demokratisk process för beslutsfattande.

"Kan vi (PGF) hitta strukturer, utifrån exempelvis framgångsfaktorer, för att civilsamhället ska vara en mer framträdande del av samhällsutvecklingsarbetet, både från civilsamhället och det offentliga perspektiv?"

- Det vore önskvärt att den nationella kunskapen och strukturen för samverkan överförs till det lokala och regionala, där det finns ett behov av att legitimera civilsamhället.
- Gemensam dialog skapas genom gemensamma dagordningar. Samhällsutvecklingen måste göras med tanke på detta.
- Viktigt att stadsutvecklingen har civilsamhället i åtanke, så som samlingslokaler.
- NOD:s lägesbilder under våren har varit ett exempel på när civilsamhället varit delaktig i samhällsutvecklingen och hur man från offentligt håll givit dessa lägesbilder en betydande roll.
- Andra typer av konsultationer, exempelvis uppdrag där man låter civilsamhället, med finansiering från regeringen, samla in konsultationer bland sina medlemmar. Konsultationen upplevs som bred och fördjupad och skapar förtroende för det politiska resultatet som följer.
- Många befintliga strukturer för civilsamhällets delaktighet i samhällsutvecklingsarbetet fungerar i dagsläget väldigt bra.
- En framgångsfaktor är att arbeta i nätverk och att civilsamhället tidigt kommer in i strukturerna.
- En framgångsfaktor är att ha naturliga kontaktpunkter mellan det offentliga och civilsamhället. En framgångsfaktor också att få med sig idrottsrörelsen.
- Idéburet offentligt partnerskap är en framgångsfaktor och här efterfrågas fler sådana initiativ.

Bilaga 2

- Förändringsbenägenheten hos civilsamhället i stort är en framgångsfaktor. Civilsamhället är snabbfotade, flexibla och uthålliga.
- Digitaliseringen innebär en bredare representativitet, större närvaro och bättre tillgänglighet.

”Hur ser behovet av mandat och långsiktighet ut för att civilsamhället ska vara en del av samhällsutvecklingsarbetet?”

- En förutsättning är finansiering för att kunna delta samt att det behövs nya finansieringsmodeller. För att kunna delta i samverkan behövs exempelvis ofta anställd personal.
- Det behövs ett uttalat ansvar att inkludera civilsamhället och mindre byråkrati.
- Förtydligande kring uppdrag kopplat till stöd.
- Allt fler myndigheter har fått beslut om att bidrag ska övergå till mer långsiktiga former, 2–3 årigt. Det här är positivt och efterönskat men har inte införts överallt.
- Det finns ett behov av erkännande av civilsamhället och att det kommuniceras, men också att man får finansiell kompensation. Under pandemin har Regeringen både lyft och kompenserat civilsamhället ekonomiskt för sin insats vilket är en stor förändring om man tittar bakåt på flyktingsituationen 2015 och bränderna 2018.
- Det finns utmaningar i att särskilda satsningar ofta görs sent på året och måste spenderas innevarande år. Dessa satsningar borde kunna användas även nästkommande år.
- Att jobba mer evidensbaserat i civilsamhället underlättar att motivera större satsningar på sektorn. Viktigt dock att problematisera detta då ”mätthets” kan leda till att sociala värden prioriteras ned eftersom det kan vara svårt att mäta.
- Förutsättningar för långsiktighet är ett oberoende civilsamhälle.
- Bredbandsutvecklingen är en viktig aspekt för en hållbar digitalisering.
- Dialog mellan sektorerna motverkar polarisering och ökar förståelse för varandras roller.
- Man kan frågå den binära utgångspunkten där man enbart tittar på civilsamhälle och det offentliga och se till vilka andra sätt kan vi organisera oss på, t ex med forskning och näringsliv eller som enskild medborgare. Ett bredare perspektiv kan ge ännu bredare mandat och exempelvis ge nya former för finansiering.

Henrik Szabo från planeringsgruppen sammanfattade kort diskussionerna och tackade för deltagarnas engagemang och diskussioner.

Avslutning

Charly Wassberg Borbos sammanfattade dagen samt uppmanade alla att svara på utvärderingen.

Mötet avslutades.